

Posudek oponenta diplomové práce

Student: Petr Vlkovič

Název práce: Příčinná souvislost a předvídatelnost škody v kontextu obchodních odpovědnostních závazků

Vedoucí diplomové práce: Josef Šilhán

Oponent diplomové práce: Josef Bejček

Rok odevzdání práce: 2011

I.

Náročnost tématu práce

Originalita zvoleného tématu je evidentní; jde o nadoborový problém z oblasti spíše obecné teorie právní. Autor v souladu se zadáním řešil velmi složité problémy náročné na teoretické i praktické informační zdroje. Výsledek je přínosem do další diskuse nejen v odvětví obchodního práva, ale přinejmenším vůbec práva soukromého.

II.

Splnění cílů práce

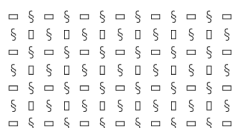
Cíle práce pokládám za splněné. Zvláště oceňuji, že se autor dokázal s tak složitou problematikou "vejít" do stanoveného rozsahu, aniž by to bylo na úkor ponoru do podstaty problému. Na druhé straně jde o velmi úzkou podotázku z oboru právní odpovědnosti, která při dodržení autorské kázně a zaměření na podstatu právě kvůli malé ploše hlubokou sondu do podstaty umožnila. Autor na str. 8 v úvodu asi poněkud zúžil oproti zadání cíl práce (prozkoumat předvídatelnost a kauzalitu v kontextu). Kladně hodnotím analýzu evropského smluvního "soft law" (DCFR, PECL) z hlediska předmětu práce. Lépe (obsažněji, strukturovaněji, přehledněji, a tím i sdělněji) mohl být formulován příliš stručný a všeobecný závěr.

III.

Teoretická a obsahová část práce

Diplomant přesvědčivě prokázal nejen znalosti a výbornou orientaci v dané problematice, jakož i schopnost tvůrčím a vhodným způsobem zvládnutou materii prezentovat do podoby uceleného odborného textu, ale i porozumění detailním nuancím problematiky v jejich souvislostech a schopnost kritického myšlení a vyvozování vlastních závěrů a soudů. Že se přitom ev. dopustil omylů nebo sporných či nekonsistentních tvrzení, je samozřejmě přirozené. Získání potřebných informací nebylo snadné a autor je zvládl se ctí, včetně běžné práce s cizojazyčnými prameny. Vyšší je závislost autora na některých z nich (např. tituly Tichý - ed., Honoré...). Kontakt s praxí nebyl vzhledem k tématu nutný ani užitečný, nepovažujeme-li za něj dobrou orientaci v judikatuře, kterou diplomant též prokázal.

K některým jednotlivostem uvádím následující poznámky:

str. 7: sporné je tvrzení, že předvídatelnost je složka příčinné souvislosti. Příčinná souvislost je přece objektivní skutečnost, zatímco předvídatelnost je jen jejím odrazem ve vědomí.

Str. 9. pozn. 4 - v čem spočívá "omezený význam" kauzality u odpovědnosti za prodlení a za vady?

Str. 10, pozn. 14 - směšuje se chybně škoda a přiměřené zadostiučinění. U přiměřeného zadostiučinění není možno hovořit o "punitive damage", neboť vůbec nejde o "damage".

Str. 11, pozn. 18: autorova nechuť k používání termínu "odpovědnost závazková" je věcí jeho vkusu. Tím, že používá namísto toho termín "odpovědnost smluvní" však jen vyhání čerta ďáblem. Škoda může vzniknout i porušením závazku vzniknuvšího jinak než smluvně. Byla by odpovědnost za škodu způsobenou porušením povinnosti stanovené rozhodnutím soudu nebo rozhodce taktéž "smluvní" nebo spíš "závazková"? Terminologie je vždy věcí konvence a přijatého úzu a je téměř vždy nějak zpochybnitelná; je proto vždy vhodné držet se ustálené terminologie, pokud důvody pro změnu nejsou naprosto přesvědčivé. Delikt se chápe tradičně jako porušení zákona. Proto se odlišuje deliktní odpovědnost od odpovědnosti vzniknuvší porušením závazku termínem "závazková odpovědnost" - ten samozřejmě zahrnuje i onu odpovědnost "smluvní".

Str. 14, bod i): nesprávně (bez kritiky přejatého názoru) se píše o "obecných" důsledcích určité události; to však přece není kauzalita. Autor vysvětlí, zda není v rozporu s tímto názorem jím přejaté doktrinální tvrzení na str. 37, 2. ř. zdola: "příčinná souvislost musí být zkoumána vždy v souvislosti konkrétních okolností jednotlivého případu, nikoliv obecně".

Tamtéž, ad ii) - nedává smysl tvrzení, že se něco vysvětluje kauzalitou. Naopak o funkce kauzality nejde. Kauzalitou se nic nevysvětluje, kauzalita samotná se dokazuje.

Tamtéž, ad iii): funkce připisovací není funkcí kauzality samotné, ale jde o to, jaké důsledky s kauzalitou lidé spojují.

Str. 16, 2.2.2.: příčiny škod mohou být (a zpravidla též bývají) vícečetné - je třeba použít plurál.

Str. 17 - distinkce kauzality faktické a právní je sporná; autor ji však nekritizuje, ač talent k tomu má. Na str. 46 se o tzv. právní kauzalitě píše podrobněji. Nejde však podle mého soudu o kauzalitu, ale o "umělou" a subjektivní právní přičitatelnost, která nemá s objektivní ("přírodně filosofickou") kauzalitou mnoho společného. Jedná se o přičitatelnost důsledků kauzality konkrétní osobě (srov. též str. 50, pozn. 168). Pokud namísto toho připustíme termín "právní kauzalita", jde vlastně o "subjektivní kauzalitu" což vzbuzuje asociace až dadaistické.

IV.

Formální úroveň práce

Celková úroveň vyjadřování odpovídá standardům, diplomant zvládá odbornou terminologii, byť s ní někdy nesouhlasí a snaží se o vlastní terminologickou "přelepku". Práce má vhodné a systematické členění, které respektuje zadání, má odpovídající formální úpravu. Poněkud poddimenzován je rozbor předvídatelnosti (jen 6 stran textu); nevylučuji ale, že taková byla dohoda diplomanta s vedoucím práce. Zaznamenáníhodného výskytu gramatických chyb a jazykových nesprávností jsem si nepovšiml. Konstatuji též splnění formálních požadavků kladených na diplomové práce Směrnici děkana č. 4/2009 o úpravě rukopisů písemných prací a o citaci dokumentů užívaných v pracích podávaných na Právnické fakultě MU.

Schopnost studenta vyhledat potřebné odborné literární zázemí a lege artis s prameny pracovat se spolehlivě osvědčila. Úroveň citací je odpovídající.

V.

Návrh klasifikace diplomové práce

Celkově jde o práci výrazně překračující standard diplomových prací, jež osvědčila nejen výbornou orientaci autora v problematice, ale také prokázala jeho předpoklady pro tvůrčí teretické uvažování . Proto navrhuji hodnocení "Výborně, A".

Stupeň	označení	hodnota
Výborně	A	1
Velmi dobře	B	1,5
Dobře	C	2
Uspokojivě	D	2,5
Vyhovující	E	3
Nevyhovující	F	4

VI.

Doporučení pro rozpravu

Všechny podmínky uvedené sub III.

Ad str. 20: autor neuvádí tradičně traktované druhy kauzality (alternativní, kumulativní, předstihová) a píše jen jako o hotové věci o kauzalitě alternativní. Měl by tyto pojmy objasnit u obhajoby a uvést je do kontextu s kauzalitou a předvídatelností.

Ad str. 21: píše se o "nabytí jistoty soudem" (tedy o jakémci odrazu ve vědomí). Rozlišuje se tedy objektivní a subjektivní jistota?

Ad str. 27, D: autor vyhledá a okomentuje z hlediska tématu práce nedávný judikát NS, podle něhož je viník dopravní nehody povinen hradit jejímu druhému účastníkovi náhradu škody, vzniknuvší zmařením kontraktu, k němuž kvůli nehodě nedošlo (prodlení zabránilo účasti druhého účastníka na smluvním jednání).

V Brně dne 19. 1. 2012

oponent diplomové práce